

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема: „Моделиране на спортно-техническия потенциал на състезателки в мятането на диск в квалификационен аспект“ за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

Докторант: Вержиния Светославова Милашка

Научен ръководител: доц. Румяна Иванова Карапетрова, доктор

Рецензент: проф. Стефан Стойков, ДН

Мятането на диск за жени е дисциплината, в която българските лекоатлетки имат едни от най-впечатляващите успехи – почти всичко, без олимпийска титла. Ето защо опознаването и използването на техния опит представлява обогатяване на знанията за дисциплината - не само с национално значение, но и принос в спортната наука и практика в тази насока.

Представен в 127 страници, онагледен с 54 таблици и 32 фигури, трудът е написан на достъпен и добър език, структуриран съгласно изискванията за подобна научна разработка.

Уводът ни посочва мотивите за неговото написване – да се спомогне за излизане от незавидната ситуация, в която се намира дисциплината у нас през последните 2-3 десетилетия.

Обосновката на проблема отразява добрата теоретична подготовка на авторката, както и съпричастността ѝ с избраната тематика.

Проследени са знанията в научно-методичната литература относно:

- развитието на дисциплината в исторически план;
- спортно-техническата характеристика на дисциплината като цяло;
- физическия потенциал на дискохвърлячката;
- контрола и моделирането на подготовката на дискохвърлячката.

В тази глава прави добро впечатление личното отношение на докторантката по изследваните въпроси.

Добро впечатление оставя у читателя завършекът на първа глава, където се правят три първични извода, отразяващи както празнотите в изследвания проблем, така и посоките, в които трябва да се насочат усилията на изследователите на дисциплината, по-конкретно:

- по-оскъдна информация за жените-дискохвърлячки в сравнение с тази за мъжете;
- наличие предимно на епизодични данни за жените-дискохвърлячки от свеновния елит;
- доминация на българската научно-методична литература по отношение данните за подготовката на най-добрите дискохвърлячки.

Изследователската хипотеза е конкретна и съдържателна.

По отношение гл. II – **Цел, задачи, методика и организация на изследването.**

Написана е съгласно изискванията за подобно научно изследване.

Броят на изследваните показатели на физическия и на техническия потенциал предоставя големи възможности за проникване в интимния механизъм на дисциплината – техника и подготовка (физическа, техническа, психологическа). Ще допълня -

изследвани са 18 показателя на физическия и 24 показателя на техническия потенциал.

Показателите на физическия потенциал изследват физическата подготовка на дискохвърлячката в много широк и, в същото време, конкретен вид.

Изследвани са:

- антропометричните признаци при състезателките от елита – световен и български;
- специалните спортно-технически възможности;
- комплексните скоростно-силови възможности;
- скоростно-силовите възможности на долните крайници.

Изследването на техническите възможности обхваща:

- времевите характеристики на мятането;
- амплитудните характеристики на мятането;
- ъгловите характеристики на мятането.

Интерес представлява изследването на способността за максимална реализация при световния и при българския елит.

Използвани са подходящи математико-статистически методи.

Анализът на резултатите е представен на 64 страници. Съдържанието му е в унисон с поставената цел и задачи.

Започва с изследване състоянието на дисциплината у нас и в света след поставянето на последните рекорди – български и световен. Това е направено по един оригинален начин – представянето на първите три на проведените европейски и държавни шампионати. Първичните изводи, открояващи огромното ни изоставане от световните стандарти, са допълнително доказателство за необходимостта от разработването на подобен труд.

Изследвана е динамиката на спортните постижения при световния елит във възрастов аспект – едно нагледно помагало за това, как посветилите се на тази дисциплина специалисти трябва да планират и реализират израстването на своите възпитанички – без форсиране в подготовката, което е най-често срещаното у нас.

Изследването на физическия потенциал на дискохвърлячката се опира на изключително стойностни изследователски данни за световния и българския елит.

При антропометричните признаци констатацията е, че при световния елит (65-75 м) няма определена зависимост между спортния резултат и изследваните признаци.

Специалните спортно-технически възможности, комплексните скоростно-силови възможности, скоростно-силовите възможности на долните крайници и силовите възможности на дискохвърлячката са изследвани на основата на високоинформативни показатели, включени в подготовката на дискохвърлячката от всички известни утвърдени школи..

Получените резултати са с високо информативна стойност и конкретика за непосредствено прилагане в спортната практика, с цел – хармонично развитие на технически и физически възможности. В много отношения те са уникални.

По отношение на техническия потенциал са изследвани основни времеви, амплитудни и ъглови характеристики на мятането (някои от показателите се проследяват за първи път). По този начин се навлиза в неговата ритмо-темпова структура, във вътрешната и външна балистика на мятането.

Проследена е степента на спортно-техническа реализация при европейския и при българския елит, като са направени интересни констатации – по-висока степен на реализация при българския елит

на фона на значителното му изоставане от европейския в спортно-техническо отношение.

Дадени са конкретни указания за прилагане на получените резултати в спортната практика.

Изводите произтичат от направеното изследване. Те отразяват в синтезиран вид резултатите от изследването

Ползвани са 158 **литературни** източници, разпределени както следва: 122 на кирилица, 31 на латиница и 4 от интернет.

Прави добро впечатление опирането на достиженията в изследваната проблематика на представители на българската спортна наука, най-вече на такива от катедра „Лека атлетика“ при НСА „В. Левски“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представен е завършен научен труд, съобразен с изискванията за подобна разработка.

Получените резултати имат висока както научна, така и непосредствена практическа стойност. Същите могат да се прилагат в широк диапазон – от навлизането в дисциплината до достигането на световния елит.

С пълна убеденост предлагам на Уважаемото Научно жури да присъди образователно-научната степен „Доктор“ в професионално направление 7.6 Спорт, на Виржиния Светославова Милашка.

София, 23.04.2019 г.

Рецензент:.....

(проф. Стефан Стойков, ДН)